

Ще один важливий медичний аспект, який пов'язаний з невинуватими обмеженнями соціального життя людини, стосується наступних обставин.

Коли людина проходить ПЛР-аналіз, то отримує односкладний результат - "виявлено" чи "не виявлено". Такий висновок не містить інформації про кількість вірусу у зразку, або наскільки ймовірним є те, що інфекція є активною. Особа, в організмі якої наявна велика кількість активного вірусу, і особа, у якій залишилися лише фрагменти інфекції, що вже минула, отримають однаково позитивний результат тесту.

У статті Рейчел Шраєр BBC NEWS Україна від 06.07.2020 доводиться думка професора Генегана, науковця, який виявив невідповідності у тому, як реєструвались смерті, що призвело до реформування системи охорони здоров'я Англії, говорить, що дані свідчать про те, що заразність коронавірусу знижується приблизно через тиждень хвороби.

Він додав, що хоча неможливо перевірити кожен тест на наявність активного вірусу, ймовірність хибно позитивних результатів можна зменшити, якщо вчені визначають граничну межу. Завдяки цьому пацієнти не будуть отримувати позитивний результат, якщо матимуть лише залишкову інфекцію. На думку професора Генегана, це є виправданим, адже позбавить від необхідності перебувати на карантині чи відстежувати контакти, коли у цьому немає потреби, а також дозволить краще зрозуміти поточний масштаб пандемії.

Павлова Юлія Сергіївна

*Кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЕЛЕКТРОНІ ДОКАЗИ В УМОВАХ COVID-19

Справжнім викликом сьогодення постала пандемія коронавірусної інфекції COVID-19, яка дала поштовх щодо удосконалення електронного судочинства, а також пандемія коронавірусної інфекції COVID-19 зробила

великий виклик юридичному ринку та судовій системі, які сьогодні замислилися над необхідністю удосконалення електронного судочинства.

Вже не перший рік в нашій країні запроваджено роботу електронного суду, але в саме в умовах пандемії нам як ніколи необхідна його доскональна робота.

На сьогоднішній день, більшість цивільних, адміністративних, господарських та навіть кримінальних справ відкладаються у зв'язку з запровадженням карантину на території України, адже 11.03.2020 року Кабінетом Міністрів України була прийнята Постанова №11 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» відповідно до п. 1 по всій території України було проголошено карантин з 12 березня 2020 року.

На практиці ситуація з розгляду судових справ має такий вигляд:

- Розгляд справи без участі сторін.* В даному випадку, якщо сторони не заперечують Вони можуть подати заяви про розгляд справи без їх участі, суди такі заяви задовольняють та розглядають справи на підставі наявних письмових доказів у справі;

- Відкладення розгляду справи.* В разі, якщо сторона заперечує, щодо розгляду справи без її участі, то на підставі вмотивованої заяви суд ухвалює відкладання розгляду справи.

В період карантину розглядають виключно більше справ пов'язаних з обмеженням конституційних прав – обрання або продовження запобіжних заходів та інше.

Більшість кримінальних справ, які не пов'язані з триманням обвинуваченої або підозрюваної особи під вартою, суди відкладають з метою уникнення контактування великої кількості осіб, з метою запобігання можливості зараження коронавірусною інфекцією, тим самим суди тримають так зване соціальне дистанціювання.

Саме з цією метою, більшість судів сьогодні розглядаючи заяви про ознайомлення з матеріалами справи в цифровому порядку, надсилають копії

позовної заяви та доданих до неї документів в електронному вигляді на поштову скриньку адвоката.

Законодавство визначає «електронним доказом» інформацію в електронній (цифровій) формі, яка містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (в тому числі текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Відтак, якщо документ в електронній формі містить важливі дані, що можуть розкрити обставини справи, а також є допустимим та прийнятним з точки зору форми та змісту, то такий документ може бути визнаний електронним доказом та прийнятий судом.

У законопроекті № 6232 від 20 червня 2017 року під електронними доказами пропонується розуміти інформацію в електронній (цифровій) формі, яка містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема:

- електронні документи (в тому числі, текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо);
- веб-сайти (сторінки);
- текстові, мультимедійні та голосові повідомлення;
- метадані, бази даних й інші дані в електронній формі.

Такі дані можуть зберігатись, зокрема, на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах та ін.), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет), тобто перелік джерел інформації, що підпадатимуть під поняття «електронний доказ», не є вичерпним.

Оригіналом електронного документа буде визначено електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронний цифровий підпис».

Проблема використання електронних доказів полягає не в тому, щоб дослідити певний електронний носій інформації, а в тому, щоб здійснити процес автентифікації, тобто встановити певні правила та методи, за допомогою яких суд та учасники цивільного процесу зможуть визначити достовірність доказової інформації.

Проблему використання електронних доказів у судочинстві пропонується вирішувати за допомогою нормативного визначення нових способів збирання та процесуального закріплення електронних доказів, які ми зараз і проаналізуємо.

Один із способів збирання та процесуального закріплення електронних доказів це нотаріальне посвідчення електронних доказів. Досить тривалий час обговорюється можливість залучення нотаріуса до збирання електронних доказів. Згідно із Законом України «Про нотаріат», нотаріат в Україні – це система органів і посадових осіб, на яких покладено обов’язки засвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, і здійснювати інші нотаріальні дії, передбачені законодавством, з метою надання їм юридичної достовірності.

Отже, сутність цього способу полягає в тому, що зміст електронних документів мав би посвідчуватись незалежним учасником цивільно-правових відносин, який наділений спеціальною компетенцією забезпечувати достовірністю юридичних фактів. З огляду на відсутність особистої зацікавленості в нотаріуса та наявність спеціальної компетенції в суду було б достатньо підстав вважати такий доказ допустимим і використовувати його під час розгляду справ.

Сутність витребування *електронних доказів в інтернет-провайдерів* як способу збирання доказів полягає в тому, що будь яка інформація, яка передається завдяки інформаційно-телекомунікаційних систем, зберігається на спеціальних технічних носіях(серверах) та також в спеціальному вигляді (log-файли).

Фактично цей спосіб збирання доказової інформації використовується під час розслідування кримінальних правопорушень шляхом проведення відповідних негласних слідчих дій. Аналогічний спосіб збирання доказів можливо було б використовувати в порядку застосування ст.133 Цивільно процесуального кодексу України та забезпечити докази шляхом витребування в інтернет-провайдера log-файлів, які зберігаються на електронних носіях – серверах.

Найбільш перспективним способом процесуального закріплення електронних доказів є *огляд електронних доказів судом*. Сутність цього способу полягає в тому, що огляд електронного доказу постає як самостійна процесуальна дія, у межах якої кожний окремий суддя наділяється процесуальними повноваженнями безпосередньо здійснювали огляд оригіналу електронного доказу за місцем його знаходження та посвідчувати його копії.

На відміну від попередніх способів у цьому способі, суддя досліджує докази безпосередньо, чим дотримуються засади процесуального законодавства. Водночас огляд електронних доказів судом є більш складною процесуальною дією та менш оперативним заходом порівняно з посвідченням нотаріусом.

Перспективами подальших розробок щодо електронних доказів в умовах пандемії COVID-19 є подальша розробка способів збирання та процесуального закріплення електронних доказів.

Список використаних джерел:

1. <https://unba.org.ua/publications/5423-elektronnij-sud-v-umovah-covid-19.html>
2. <https://vkr.ua/publication/elektronni-dokazi---norma-dlya-ukrayinskogo-sudochinstva-ale-ie-nyuansi>
3. <https://radako.com.ua/news/elektronni-dokazi-sogodennya-i-maybutnie>